

Nieuwjaarsrede Rotary Club Rotterdam op 5 januari 2011 door voorzitter Simon Cohen over Synchroniciteit

Beste vrienden en vriendinnen.

Wij kennen ze allemaal. Die momenten dat alles zo vanzelf gaat of vanzelf lijkt te gaan. De momenten die je zomaar lijken toe te vallen. Dat alles zo perfect op de plaats valt. Gebeurtenissen die samenlopen. De een bestempelt dat als toeval en de ander ziet een samenhang. Deze nieuwjaarsrede gaat over synchroniciteit, de samenloop van gebeurtenissen en omstandigheden.

Het leven is vaak omgeven met raadsels en dat maakt het juist zo spannend, toch? En dan komen bij mij wat vragen op. Scheppen wij mensen zelf de raadsels? En zien wij niet, dat die raadsels geen raadsels hoeven te zijn? Kunnen wij zelf de voorwaarden scheppen om deze kleine mirakels te laten gebeuren? Beïnvloeden wij als mensen zelf misschien ook nog de samenloop der omstandigheden. Hebben wij onbewust invloed op al die toevalligheden? Als weldenkend mens zou je zeggen: neen, wij hebben daar geen hand in.

Synchroniciteit is een bijzonder verschijnsel. Vele mensen hebben er ervaring mee. En mogelijk ook u. Er gebeurt iets waarvan je denkt "dit kan geen toeval zijn". Het gaat om gebeurtenissen die een bijzondere betekenis hebben en die je vaak het gevoel kunnen geven dat je op de goede weg zit.

In het verlengde van synchroniciteit zijn er de begrippen flow, de wet van aantrekking en the Secret. De bestseller "De Secret" geeft een populaire benadering van dit fenomeen.

De Zwitserse psychiater Carl Gustav Jung constateerde na uitgebreide bestudering van de psychologie van onbewuste processen, dat er een ander verklaringsprincipe - naast de causaliteit - gezocht moest worden. Het causaliteitsbeginsel, het verband tussen oorzaak en gevolg, leek hem ontoereikend om bepaalde merkwaardige verschijnselen in de onbewuste psychologie te verklaren. Hij kwam tot de conclusie dat er psychologische parallelverschijnselen bestonden die causaal eenvoudigweg niet op elkaar betrokken konden worden, maar die op een andere wijze met elkaar moesten samenhangen.

Deze samenhang leek hem wezenlijk door het feit van de relatieve gelijktijdigheid, vandaar dat hij het "synchroniciteit" besloot te noemen. Jung

gaat in zijn boek met de titel "Synchroniciteit - een beginsel van a-causale verbondenheid" in op een astrologisch experiment. Maar dat wil ik u besparen.

Naar mate het aantal toevalligheden toeneemt en de overeenkomst van gebeurtenissen groter en nauwkeuriger is, wordt het steeds minder waarschijnlijk en meer ondenkbaar dat hier sprake is van toeval. Dat wil zeggen: ze kunnen niet meer voor zuiver toeval doorgaan, maar moeten bij gebrek aan causale verklaringen als ordeningen volgens een bepaald plan opgevat worden. Hun gebrek aan verklaarbaarheid bestaat niet alleen uit het feit dat de oorzaak onbekend is, maar ook uit het feit dat zo'n oorzaak, met onze verstandelijke capaciteiten, niet denkbaar is".

Tot zover Jung. Waar ik u niet nog meer mee zal vervelen.

Ik vraag mij echter af of er een ander verklaringsprincipe - naast de causaliteit - gezocht moet worden. Met mijn verhaal zal ik proberen jullie dat duidelijk te maken.

Velen kennen de momenten dat je iemand, die je lang niet hebt gesproken wilt bellen en prompt de telefoon gaat en die ander is je net voor. Oh jee wat een toeval!

Het gebeurde nota bene ook tijdens de voorbereiding van deze nieuwjaarsrede over synchroniciteit. De afgelopen week dacht ik er ineens aan om de secretaresse van een van onze clubleden te bellen om de clublunch op zijn kantoor voor te bereiden. Misschien zag ik een oud e-mailtje van hem op het scherm voor mij met een belverzoek om met zijn secretaresse contact op te nemen. Hoe dan ook, ik stopte met het schrijven over synchroniciteit, bel de secretaresse. Wat bleek, vijf seconden voor ik haar belde had zij mij een mailtje gezonden om contact op te nemen. Maar dat kon ik nog niet weten, want dat mailtje stond nog niet op mijn scherm.

Nog ingewikkelder lijkt de synchroniciteit als je een verkeersfile nadert en de staart van de file bereikt. Je hebt nog maar net vaart verminderd of de lichten met filewaarschuwing boven de weg gaan uit en het verkeer zet zich in beweging. Maken jullie dat ook wel eens mee? Toeval ja, natuurlijk denk ik dan, zeker bij de eerste keer. Maar wel opmerkelijk als je het een week later nog een keer overkomt. En vervolgens wel heel bizar als niet een keer maar dit een paar keer per week je toevalt. En steeds vaker dit verschijnsel optreedt. Dit kan toch geen toeval zijn, dat meer dan 50 procent van de files voor je ogen bij nadering zich oplossen?

Als je dit soort ervaringen aan anderen vertelt is terecht hooggelag het resultaat. Totdat deze ongelovigen (excuus voor dit beladen woord) naast je in de auto zitten en met verbazing het een volgende keer ook meemaken.

Dat met de file is toch te verklaren. De oorzaak lijkt mij namelijk niet vreemd. Natuurlijk is het niet zo dat een mens die auto rijdt, invloed heeft op de files en als hij aan komt rijden voor hem de files verdwijnen. Dat zou al te mal zijn. De oorzaak, dat het oplossen van een file synchroon kan lopen met de nadering van u of mij, ligt bij het vertrekmoment met de auto. Daar is een cruciale rol weggelegd voor de bewuste staat waarin je toegeeft aan je eigen stemming of gevoel bij vertrek. De ene keer heb ik de behoefte om flink wat eerder te vertrekken de andere keer vind ik het fijn om toch nog wat anders eerst te doen. Het heeft dan veelal niets te maken met een belangrijke afspraak, want dan ga ik zo wie zo flink eerder op pad. Ik merk steeds meer, dat ik luister naar mijn drive, let op de rust of onrust in mijn lijf en dat ik steeds meer handel naar dat gevoel. Wordt ik onrustig voor vertrek dan ga ik heel vroeg weg. Wordt mijn aandacht getrokken door een e-mailtje, een telefoontje, lees nog wat de krant of drink wat koffie en heb dat onrustige gevoel niet dan geeft ik toe en vertrek later, soms een kwartiertje of meer.

Ik schrijf deze ingebouwde sensoren toe aan een onderdeel van synchroniciteit. Een kenmerk van de samenhang die ons en alles om ons heen met elkaar verbindt. Een stukje balans in het leven dat doorwerkt in alles dat wij doen.

Doe waar je het beste bij voelt. Voelt iets niet goed, heb lef om iets niet te doen. Daar is vaak moed voor nodig. Althans zo ervaart deze spreker dat. Even niet als automatisch handelen, maar het gevoel achterna gaan is soms of vaak eng.

Maar.... wij mensen maken maar al te vaak mee, dat wij heel gehaast zijn. Niet even pas op de plaats maken en ons zelf de kans geven stil te staan bij het moment. Voelt u weleens dat u eigenlijk iets anders wilt doen op enig moment? Geef daar aan toe, is mijn advies.

En als de file bij dezelfde geluksvogel nu een keer niet verdwijnt als hij aan komt rijden. Is dan het fabeltje dat de file verdwijnt als deze zelfde persoon nadert de wereld uit? Neen natuurlijk niet. Het is een complex netwerk van factoren, die op elkaar inwerken.

Een vrije parkeerplaats menen sommigen te kunnen visualiseren. Dus ruim voordat iemand een parkeergebied bereikt stelt diegene zich een vrije plek in gedachten voor. Met het uiteindelijk succes dat een plaatsje net vrij komt als je komt aanrijden. Ik hoor deze verhalen wel eens aan, maar heb eigenlijk nooit de behoefte gehad om het eens te proberen. Er van uitgaande dat men intuïtief gevoelig is voor ruimte en tijd heb ik het vermoeden dat dit werkt doordat men dan waarschijnlijk onbewust automatisch harder of langzamer gaat rijden waardoor je precies op tijd komt als de plaats net beschikbaar is gekomen.

Even naar mijn oude vak. Vermogensbeheer, beleggen op de beurs. Wat mij de laatste maanden bezig houdt is dat ik een aantal keren geen order kon plaatsen bij de bank. Dan weer liep het computerprogramma vast, andere momenten moest ik het saldo aanzuiveren op de effecten-rekening. Gewoonlijk kan ik daar ongedurig om worden. Dat heb ik inmiddels snel afgeleerd. De beurs was direct daarop in alle gevallen behoorlijk gedaald, zodat ik de fondsen op een later moment lager kon kopen.

Andersom, dat de koersen stegen tijdens een programmastoring is niet gebeurd. Ik word met dit fenomeen inmiddels wel een paar keer per maand lastig gevallen. Ik blijf er op dit moment nog steeds moeite mee houden om aan deze samenloop toe te geven. Het blijft een boeiend verschijnsel.

Koersen voorspellen is niet mogelijk. Maar natuurlijk weet ik al vele tientallen jaren dat intuïtief handelen een wezenlijk onderdeel uitmaakt van succesvol beleggen. Het is een wisselwerking tussen intuïtief handelen en het juiste moment op de juiste plek en de juiste aandacht kunnen geven.

Dan vraag ik mij natuurlijk af wat is de samenhang en hoever gaat die samenhang. Ik wil hierbij een metafoor gebruiken om hier iets van te verduidelijken.

De wereld is als een grote ronde viskom. Deze is gevuld met knikkers. Ieder mens vertegenwoordigt een knikker. Oorspronkelijk is er een prachtig evenwicht tussen alle knikkers. Ieder mens gaat naar rechts of links omdat het direct beseft dat het de beste richting is. En ieders keuze past precies in de balans binnen de viskom. Niemand heeft last van acties door anderen, voelt er niets nadeligs van. En alles deint met elkaar, zonder dat de een de ander in beweging zet door duwen en schuiven. Het geheel is een mooie stroom van handelingen die prachtig bij elkaar horen. We zeggen dan een prachtige flow. Want ieder voelt hoe de wereld om hem/haar heen in elkaar zit en reageert als een samenhangende massa op impulsen.

Maar nu zoals wij als mens in het dagelijks leven handelen en denken. Nu kies ik om rechtdoor te gaan omdat ik geen besef heb van de staat van evenwicht om mij heen. Daarbij duw ik tegen de knikkers om mij heen aan en daardoor rollen de andere knikkers om mij heen alle kanten uit en schuiven en schuren op hun beurt tegen andere knikkers aan. Ik dein niet mee met mijn omgeving. Ook mijn gedachten veroorzaken een soortgelijk effect. Handelingen en gedachten duwen tegen de andere knikkers waardoor alle knikkers alle kanten opschuiven. En weg is even een fractie van de balans binnen de viskom. Maar direct wordt de balans teruggezocht , en dat is naar mijn mening de basis van de onverklaarbare oorzaken en gevolgen in ons leven. De totale situatie van de viskom komt steeds weer in balans terug door het universum dat ons omringt. Doordat ieder van ons zijn eigen weg gaat, zonder bewust te zijn van het evenwicht, ontstaat de chaos. De vaak onverklaarbare invloeden in ons leven vinden hun oorsprong in de chaos die wij met elkaar veroorzaken.

Maar zouden wij bewust zijn van de onderlinge samenhang, optimaal in het nu, dan weten en voelen wij dat wij linksaf moeten en bijvoorbeeld niet rechtdoor. Op het moment dat ieder van ons hiervan bewust is, dat alles met elkaar is verbonden, dat alleen al ons denken, zonder woorden uit te spreken, de wereld om ons heen in beweging zet. Dat zelfs non-verbale gedachten tot reacties leiden in de wereld om ons heen. Op dat moment zal men zich wel tweemaal bedenken voordat een keuze wordt gemaakt.

Als iedereen dit stadium van bewust zijn zou hebben bereikt dan is een optimale situatie ontstaan waarin wij aanvoelen hoe te zijn, hoe te handelen. Dat creëert dan de situatie dat er geen botsingen zijn, geen ongelukken. Een utopie, maar wel verklaarbaar.

Iedere beweging van ons, iedere gedachte is een schakel in een onzichtbare ketting. Een schakel in het web als van een spin. Een schakel in een web van oorzaak en gevolg. Indien dit zo werkt en wij zijn in staat om met onze zintuigen dit aan te voelen dan is het een kwestie van meedeinen en mee gaan met de stroom die ons omringt.

Ik denk ook in alle oprechtheid , dat de uitdrukking “wie goed doet goed ontmoet” ten diepste hierin verankerd zit. Want een open vizier, een transparante levenshouding zonder een dubbele agenda, het handelen in belang van iedereen geeft de ruimte om verbanden te overzien. En dan lijkt het net of het naar je toe komt. Immers iemand met een dubbele agenda, of iemand die liegt zal steeds bezig zijn om op te letten dat hij of zij niet door de mand valt. Dat kost veel tijd en energie. Dan is er geen aandacht vrij om open te staan voor de omringende krachtenvelden.

Dan worden de mogelijkheden van het samenspel geen ruimte geboden. Zoals ik zojuist beschreef in de metafoor met de viskom.

Een stapje verder kom ik bij het verschijnsel van visualiseren. Je neemt iets in gedachten wat je tot stand wilt brengen. Bijvoorbeeld een nieuwe huis, een onderneming, een leuke avond. Als je in staat bent het gevoel er bij te betrekken en je durft deze keuze te maken dan maakt het realiseren van je wens een grote kans van slagen. Na een dag, maand of na jaren blijkt iemand zijn eigen toekomst op deze wijze te kunnen creëren en te hebben gecreëerd. Ik pas deze techniek zelf wel eens toe en help anderen daar mee.

De ene persoon vindt het hierbij eng om keuzes te maken en de ander twijfelt aan de mogelijkheden. En die drempels moeten geslecht worden. Ik heb ook geleerd dat als men geen beeld in gedachten kan krijgen, dat de creatie niet binnen bereik is en niet voor deze persoon passend is.

De ontdekking dat dit zo werkt deed ik begin jaren tachtig. Heb het getoetst met wonderlijke uitkomsten. Het was voor mij een openbaring 30 jaar geleden bij Elsevier. Ik kreeg de kans om een magazine voor beleggers op te zetten. Tijdens de onderhandelingen had ik zo iets van ik, hoofdredacteur bij Elsevier. Kom nou, dat is wat te hoog gegrepen. De onderhandelingen liepen stroef. Maar ik had ook momenten dat ik vol vertrouwen was en toen ging het gesmeerd. Ik heb daar mee gespeeld en ja, steeds gingen de gesprekken in de loop van de weken voorspoedig als ik positieve gedachten had en was sprake van geen succesvolle vooruitgang na negatieve gedachten. Probeert u het eens zou ik zeggen.

Dat is nu precies zoals het werkt in de communicatie tussen mensen. Wat wij uitstraling noemen heeft onze inwendige kracht als bron. We staan er te weinig bij stil dat vaak een andere boodschap non verbaal wordt gecreëerd, vaak via lichaamstaal, dan verbaal wordt gebezigd.

En vaak blijkt achteraf de weg naar de uitkomst bizar of zelfs pijnlijk. De kracht van visualisatie is de kracht van durven kiezen. Nog een voorbeeld wil ik uit eigen doos geven. In 2005 heb ik heel bewust de verkoop van mijn onderneming gevisualiseerd. In 2006 werd ik door zinloos geweld neergesabeld, zoals de meesten van jullie weten. In de maanden daarna had ik een onbestemd gevoel. Alsof veel mij niet meer interesseerde. Uiteindelijk bleek, dat ik abrupt veel zaken los had gelaten. Vooral van zakelijke aard. Een jaar daarna, in 2007, werd de verkoop van mijn bedrijf Simon A Cohen Vermogensbeheer snel geregeld.

Ik had geen moment moeite, spijt of andere gevoelens omtrent de verkoop. Achteraf blijkt, indien de verkoop een paar maanden later zou zijn beklonken de crisis roet in het eten zou hebben gegoooid. Want de eerste tekenen van de crisis gingen zich in het najaar van 2007 manifesteren.

Ik geef dit voorbeeld, want ik zie een samenhang tussen mijn visualisatie om het bedrijf te verkopen, het zinloos geweld, daardoor het effect van loslaten en het succes van de tijdige verkoop. Het blijft een persoonlijke weergave, maar gunt u mij in ieder geval die illusie.

Mijn stelling is, dat mensen heel vaak de eigen tegenslagen creëren. Want wat gebeurt als een mens visualiseert en een keuze maakt. Dat veroorzaakt veranderingen in de onderlinge samenhang binnen die eerder geschetste ronde viskom met knikkers. Alles en iedereen komen in een gewijzigd verband te staan. Oorzaak en gevolgen gaan verschuiven. De eerdere samenhang ondergaat correcties, die zich in onze ogen als drempels zullen manifesteren. Het is de kracht, maar ook het effect van visualisatie. De vele miljoenen gedachten die wij hebben, ook die gedachten als gevolg van angsten en onzekerheden, veroorzaken een veelvoud aan reacties in de wereld om ons heen. Met vaak een boemerangeffect. We zoeken zelf ongewild spanningen op en werpen zelf tegenslagen op. Om het pad daarna weer te vereffenen om de volgende stap naar ons voorgenomen doel te kunnen zetten. Het doel dat wij dagelijks niet bewust meedragen.

Waar ik naar toe wil is de stelling dat de samenloop van omstandigheden een normaal verschijnsel is, dat zich dagelijks voordoet door oorzaak en gevolg. En vanuit de stelling dat alles gelijktijdig in het nu plaats vindt. De factor tijd is een dimensie die het makkelijk maakt om de boel op een rijtje te krijgen. Misschien zegt u wel na deze toespraak, dat uw voorzitter het niet op een rijtje heeft. Maar goed u kunt mij altijd ontheffen uit mijn functie. Maar toch in dit verband wil ik drie wijsheden aanhalen.

1-De filosoof kent het uitgangspunt dat verleden, heden en toekomst één zijn. Verleden en toekomst vinden gelijktijdig in het "nu" plaats, maar zijn door de factor tijd in onze beleving uit elkaar getrokken.

2-De wetenschap, dat een oerknal de wording is van ons planetenstelsel geeft aan, dat alles uit één stuk is ontstaan. Waaruit ik concludeer dat in de kern alles met alles in ieder geval verbonden was.

3-Het idee dat er een G'd is. Volgens mij heeft de mens zelf het woord G'd uitgevonden. Het woord G'd wordt niet eens in het oude testament genoemd. Dat maken wij er van. In het oude testament staan de letters JHWH.

Vriendelijke mensen die wij aan de deur krijgen gaan hier eigen klinkers onder zetten, terwijl in de oorspronkelijke oud- hebreeuwse teksten deze klinkers niet geschreven staan. Je kan een woord met vier hoofdletters gewoon niet uitspreken. Op basis van het klassiek hebreuws zijn deze vier letters een samentrekking van drie werkwoordsvormen: haja, hovè en jijè. Het was, het is en het zal zijn. Mijn G'd , jouw G'd bestaat met dit gegeven helemaal niet. Hoe prachtig om een totale kracht om ons heen, die er eventueel is, te vatten in.... het was, het is en zal zijn.

Filosofen, astronomen en godsdienstigen kunnen het bij deze invalshoek met elkaar eens zijn, denk ik zo. Een beetje hoop mag ik toch koesteren?

Hoezeer alles ook met alles verbonden is, je moet wel je gevoel volgen. Als je synchroniciteit op een tè rationele manier benadert, dan kan je er heel erg in doorschieten. Dat is nu eenmaal wat ratio kan doen. Synchroniciteit is niet iets van de ratio, het hoort thuis in de wereld van het onverwachte en het onderbewuste.

Een boek dat voor veel belangstelling heeft gezorgd en ook voor de nodige ophef en enthousiasme, is het boek "Synchroniciteit - de innerlijke weg naar leiderschap", door Joseph Jaworski. Jaworski, was advocaat en zoon van de speciale aanklager in het Watergate schandaal tegen de regering Nixon. Zijn jeugd en het confronterend werk van zijn vader heeft hem sterk gevormd en was van grote invloed op de wijze hoe hij naar de wereld om hem heen kijkt en was een belangrijke bron op zijn zoektocht naar de essenties van leiderschap. Het is een bestsellerboek sinds tien jaar. In dit boek beschrijft Jaworski met vele anekdotes voorvallen. Jaworski ontdekte, dat het gaat om een nieuwe dimensie van sturing en zelfsturing.

Ik zou willen zeggen het is geen nieuwe dimensie maar altijd al aanwezige metafysische universele situatie. Binnen de religieuze wereld vinden wij dit ook terug, echter helaas doorgaans doordrenkt met dogmatiek en kinderlijke presentaties. Die de kern verbloemen en oude wijze kennis verbergen.

Synchroniciteit doorgronden vraagt om de nodige levenservaring en inzicht in en aanvaarding van kosmische principes. Jaworski zegt ergens in een interview "this is all about love". En dat klopt wat mij betreft. Net zo goed als dat je niet moet PRATEN over de liefde maar deze moet LEVEN, geldt dat ook voor de synchroniciteit. En als je dat doet dan kom je in de bijna automatische stroom – flow- , dan gaan de dingen vaker als bijna vanzelf.

Dan is het net alsof alles in de omgeving jou helpt om te bereiken wat je voor ogen hebt. Maar de vraag is hoe je die liefde activeert.

Liefde vind ik een stroperig begrip. Laat ik dat eerst voorop stellen. Het woord gaf mij vooral vroeger, maar nu nog steeds in beperkte mate een onwerkelijk gevoel, dat in gebedshuizen, kerken, synagogen en moskeeen en mandirs vaak en soms tot vervelends toe wordt gebezigd.

De definitie liefde is voor mij contact hebben met een mens, de ander voelen terwijl ik met hem of haar communiceer. De verbinding met elkaar bewust zijn, in contact met de ander zijn, de ander zien en aandacht voor hebben, dat is wat voor mij liefde is. De verbinding met een ander.

Synchroniciteit is het gevolg van verbinding.

Jaworski schrijft in zijn boek ""Synchroniciteit" naar aanleiding van zijn functie als scenarioplanner bij Royal Dutch Shell het volgende:"Alle materie en het universum zijn constant in beweging. Op een door ons niet waarneembaar niveau is er een ongebroken heelheid, een " impliciete orde" van waaruit ogenschijnlijke losstaande gebeurtenissen zich manifesteren. Alle menselijke wezens zijn deel van het ongebroken geheel dat zich voortdurend ontvouwt. Een van onze verantwoordelijkheden in het leven is open te staan en te leren, waardoor we op den duur beter in staat zijn nieuwe realiteiten, die zich aan ons voordoen aan te voelen en te verwerklijken"". Einde citaat.

Om echt in de stroom van samenloop te komen is acceptatie nodig van het fenomeen synchroniciteit.

Zijn er causale verbanden in gebeurtenissen van alle dag met dromen en visioenen? Men zegt wel dat dromen verschillende functies kunnen hebben. Het kan verwerken van ervaringen zijn, het kan een voorspellend karakter hebben, het kan een voorbereiding zijn op een gebeurtenis, het kan een verlengstuk zijn van je eigen creatieproces. Een voorbeeld.

Een vrouw krijgt kort nadat het met haar geliefde is uit gemaakt een droom waarin ze het gezicht van haar vriend ziet verschijnen die de relatie net had uitgemaakt. Dit gezicht van de man vervaagt en daarvoor in de plaats verschijnt een gezicht van een blond meisje van circa vier jaar. Het meisje zegt in de droom, het komt wel goed mamma. Het gezicht van de ex-vriend komt weer in beeld en zo wisselt zich dat af.

Het komt daarna weer goed tussen deze vrouw en die vriend. Het stel trouwt en vier jaar nadien wordt een kind geboren. En toen het meisje vier jaar oud was geleeek ze het meisje uit de droom.

De vraag is alleen waarom droomde deze vrouw hierover. Waarom moest zij deze voorspellende droom meemaken? Ik heb daar nog geen antwoord op, maar dat komt vast nog wel. Immers de vrouw is mijn lieve Leonie. Misschien dat Leonie destijds toch door die droom een sprankje hoop hield. Of sterker, misschien dat een negatieve gedachte buiten de deur kon blijven. Door middel van de droom werd zij mogelijk geholpen met de creatie van de toekomst.

Bij dergelijke dromen ga ik er van uit dat de gedachte van verleden, heden en toekomst is één hierbij sterk van kracht is. Dat de gebeurtenis waarover je droomt, reeds zou bestaan, anders kan je er niet over dromen.

Een ander voorbeeld: nu uit het oude testament. De betekenis van de droom van Jozef en zijn broers. Zo je in dit verhaal gelooft, leg ik dit fenomeen uit als een proces dat is gecreëerd, in dit geval door Jozef. De boodschap die ik hierin zie heeft niets religieus. Voor degenen die het verhaal niet kennen; Jozef had gedroomd over korenaren die voor hem bogen. Hij vond het nodig om zijn broers te vertellen dat dit de voorspelling inhield, dat er een tijd zou komen dat iedereen, ook zijn familie, voor hem zou buigen. De broers voelden zich echt in hun kruis getast (sorry voor de uitdrukking, dames) en wierpen hem in een put uit afschuw. Door passanten, mogelijk bedoeïnen, werd hij uiteindelijk meegenomen. Zouden de broers Jozef eerst niet in de put hebben gegooid, dan zou Jozef nooit in Egypte zijn beland. Om vervolgens daar weer door dromen via de gevangenis bij de regerende Farao te belanden. Jozef waarschuwde Farao dat grote hongersnood zou komen en adviseerde grote graanschuren te bouwen om voorraden aan te leggen. Zo werd het land voor de hongersnood behoed.

Bewust acteren in de immense ruimtelijke samenhang heeft, zo is mijn ervaring, een dienend karakter. Het werkt niet als iemand voor eigen belang of materieel gewin het initiatief neemt. Het vertrekpunt, zo is de ervaring, is het algemeen belang.

Waarom werkt het vooral als men zich dienend opstelt? Omdat je dan het best contact met de ander maakt, open in verbinding om alle indrukken van buitenaf met je zelf te kunnen integreren. Hier sprak ik al eerder over. En dat past zo goed binnen de Rotarygedachte. Je zou zeggen dat binnen Rotary veel sprake zou moeten zijn van synchroniciteit. Ik kan er slechts een benoemen. Dat was onze crisis.

Ook onze club heeft daarbij een proces van oorzaak en gevolg met een bijzondere samenloop meegemaakt. En het moet gezegd, het was een nogal heftige toestand.

De crisis ontstond omdat een groep jongeren vond dat de oudere leden te lang bij de club verbonden bleven terwijl zij niet meer maatschappelijk en zakelijk actief waren. Een grote groep jongeren splitste zich vervolgens af met als gevolg dat de vergrijzing onder de achterblijvende leden compleet was. Zou de crisis niet hebben plaats gevonden en de uitloop van jonge leden zijn voorkomen dan zou, denk ik, de club nog in dezelfde moeilijke situatie verkeren als voorheen. Met aanhoudend gemor en negatieve gedachten. Dan zouden er weinig nieuwe leden en weinig jonge leden in ons midden zijn. Nieuwe leden zouden moeilijk gevonden kunnen worden omdat de sfeer in de club niet echt aanmoedigde om aan te schuiven.

De crisis binnen onze Rotary Club leidde tot een revival. Ik veronderstel dat wij wakker werden geschud. De samenloop is door ons zelf gestuurd en geregisseerd.

De ontwikkelingen in onze club in de afgelopen 24 maanden zijn voor mij een voorbeeld van visualisatie waardoor een samenloop haar kans kreeg. Een groot aantal mensen waren doordrongen dat actie nodig was. Men had het beeld voor ogen om te overleven. Hierbij werd een aantal mensen ongekend actief en slaagden er in relatief veel nieuwe jonge leden te bereiken. Een combinatie van overlevingsmechanisme en positief denken deed het werk.

Op het gevaar af, dat bestuurders van dat crisisjaar nu zullen zeggen. Zie je wel, we hebben juist gehandeld, want zie wat de crisis teweeg heeft gebracht in goede zin. Neen, zo werkt het leven niet. Het zou dan net zo zijn als een dader, die een ander wegens zinloos geweld in elkaar slaat, bejubeld en dankbaarheid betoond zou moeten worden, omdat het slachtoffer na de actie bij de politie aangifte doet en prompt verliefd wordt op de agente en een huwelijk tot gevolg heeft. De zinloze en pijnlijke actie zou dan ineens zinvol worden.

Een vraag doemt dan op of goed en kwaad in ons leven bestaan. Volgens mij bestaan goed en kwaad niet in de kern van ons bestaan. Ik heb het dus niet over goed of slecht handelen. Ik doel op goed en slecht zijn. Ik heb er een broertje dood aan hoe in religieuze teksten over goed en kwaad wordt verhaald en hoe vanaf de kansel hierover wordt gesproken. Natuurlijk ,dat iemand slecht handelt moet worden gestraft. Maar samenloop van nare gebeurtenissen kan een bepaalde betekenis inhouden. Het heeft mogelijk een boodschap, soms een doel, het heeft gevolgen die op het moment zelf of misschien wel nooit worden begrepen.

Aardig in dit verband is misschien om te vertellen dat het hebreeuwse woord "ra'ah", dat wordt vertaald met slecht in feite de betekenis heeft van

“gebroken”. Het breken van de eenheid, het onderbreken van de stroom, het onderbreken van de balans. Hier zit niets slechts in.

Een ander fenomeen is mensen die je ontmoet. Gaat u eens na hoe je de mensen hebt ontmoet die je ergens gebracht hebben. Loopt u eens in gedachten na door wat voor contacten de succesvolle ondernemingen en acties zijn ontstaan. Zowel zakelijk als privé. Hoe vaak is het niet de samenloop geweest die tot deze ontmoetingen hebben geleid. Hoe vaak was het niet een samenloop van ontmoetingen die tot mooie zakelijke ondernemingen heeft geleid?

Een zijstapje naar de Chinese wijsheid- Tao- . Tao is wat wij met synchroniciteit binnen perfecte harmonie bedoelen. Tao accepteert dat een geheel van een moment, is zoals het is. Wij westerlingen delen het moment op in losse stukken. Ik las eens twee mooie voorbeelden om dit toelichten.

Bijvoorbeeld: mensen zijn op een plein samen gekomen. Wij vragen ons af waar komen ze vandaan, waarom zijn ze bijeen?. Dat interesseert de oosterse geest niet zo. Deze zegt: wat betekent het dat de mensen bijeen zijn. En dat is voor ons weer geen probleem. Wij zijn geïnteresseerd in datgene waarvoor wij gekomen zijn en in datgene wat wij doen. De oosterse geest is geïnteresseerd in het samenzijn als zodanig.

Nog een voorbeeld: u bent aan zee en de golven nemen een fles, een schoen en een dode vis mee en spoelen aan. Wij zeggen toeval. De Chinese geest vraagt: wat betekent het, dat deze dingen bij elkaar zijn gekomen. Deze spullen aan het strand zijn samengekomen; niet door toeval, maar door een samenloop van omstandigheden- synchroniteit. En het is voor ieder voorwerp op het juiste moment gebeurd, zegt deze wijsheid.

Nogmaals, zoals ik mijn speech begon. Jung gaat er van uit dat het oorzakelijk denken niet de enige samenhang bij gebeurtenissen kan zijn. Oorzaak en gevolg kunnen naar zijn mening niet de verklaring zijn van vele samenlopende gebeurtenissen.

Ik ga er van uit dat synchroniciteit wel bestaat bij de gratie van causaliteit. Ik hoop, dat ik jullie dit enigszins heb mogen verduidelijken. De Westerse wijze van denken en het Oosters denken hebben allebei natuurlijk gelijk. In de diepte van ons bestaan en van het universum zijn causaliteit en synchroniciteit de wezenlijke bronnen van ontwikkelingen, die zich voor ons oog voltrekken, maar niet door ons worden gezien. De samenloop van omstandigheden ontstaat

door ons eigen handelen in de tijd. Snel en langzaam reageren maken de samenloop soms zichtbaar.

Jung en wij westerse denkers beseffen niet of onvoldoende dat onze acties bepalend zijn voor wat om ons heen gebeurt, en sterker nog, dat ook onze gedachten de wereld om ons heen in beweging zetten.

Mogelijk stelt het u gerust dat wij onze eigen toekomst creëren, gewild of ongewild. In dat geval is dus ook de toekomst van Rotary in eigen handen.

Beste vrienden en vriendinnen, synchroniciteit, is het fictie of werkelijkheid? We zullen er misschien ooit of nooit achter komen.